

Manskivi Oy
PL 66, 06101 PORVOO
0146157-0

Päätös Tukes 865/03.01/2021

Asia

Päätös nestekaasulaitoksen rakentamisesta, Manskivi Oy

Kohde

Yrityksen tiedot: Manskivi Oy (0146157-0)
Kohteen sijaintiosoite: Laitialantie 120, 16790, MANSKIVI
Kiinteistötunnukset: 98-416-1-139
Tontti sijaitsee osittain vedenhankinnalle tärkeälle pohjavesialueella. Nestekaasulaitos sijaitsee pohjavesialueen ulkopuolella.

Toiminnan kuvaus

Nestekaasua käytetään viljankuivurin polttoaineena. Tontille rakennetaan uusi viljankuivuri, jossa on 2 x 1500 kW:n kuivauskattilat. Tontille asennetaan 32 m³ maapeitteinen nestekaasusäiliö, n. 300 kg/h höyrystinkeskus ja laitteistoon liittyvä nestekaasuputkisto. Laitteisto sijoitetaan noin 600 ha tontille, jossa on olemassa olevaa rakennuskantaa. Tontille on sijoitettu myös 3 kpl farmarisäiliöitä, joissa varastoidaan työkoneiden polttoöljyä yhteensä 13 000 l. Polttonesteen varastointi päättyy uuden laitteiston käyttöönottoon mennessä. Polttoöljysäiliöt poistetaan käytöstä ja tontilta nestekaasulaitoksen rakentamisen yhteydessä. Nestekaasulaitteiston käyttäminen rajoittuu muutamaan viikkoon vuodessa viljankuivausaikaan syksyisin. Nestekaasua on säiliössä jatkuvasti. Säiliön pääsulkuventtiili suljetaan ja putkisto tyhjennetään käyttöjakson jälkeen.

Päätös

Toiminnanharjoittaja saa rakentaa hakemuksessa kuvaamansa nestekaasun käyttölaitteiston sillä ehdolla, että se noudattaa tässä päätöksessä kuvattuja toimia onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja toimii muulta osin hakemuksessa esitetyllä tavalla (VNa 685/2015). Kohteen toiminta katsotaan nestekaasulaitteiston rakentamisen myötä vaarallisten kemikaalien laajamittaiseksi käsittelyksi ja varastoinniksi. Kohteessa ei käytetä tai varastoida muita vaaralliseksi luokiteltavia kemikaaleja, joten kohde luokitellaan nestekaasulaitokseksi (VNa 685/2015: 3 §, 6 mom.).

Vaarallisia kemikaaleja saa olla Mansikivi Oy:n laitoksella enintään seuraavat määrät:

Kemikaali	Luokitus	Maksimimäärä (t)
Nestekaasu	H220 Flam. Gas 1, H280 Press. Gas (Liq.)	16

Tarkastus

Toiminnanharjoittajan tulee pyytää nestekaasulaitteiston tarkastusta hyväksytyltä tarkastuslaitokselta tai Tukesilta hyvissä ajoin ennen laitteiston käyttöönottoa. Jos tarkastuksen tekee tarkastuslaitos, tulee käyttöönottotarkastuksen pöytäkirja toimittaa Tukesille.

Tarkastuksessa käydään läpi nestekaasulaitoksen tekninen toteutus, toimintaperiaatteet ja todetaan, että toiminta on säännösten ja tämän päätöksen ehtojen mukaista.

Käyttöönottotarkastuksen jälkeen laitokselle tulee tehdä määräaikaistarkastukset neljän vuoden välein. Tarkastukset tulee pyytää hyväksytyltä tarkastuslaitokselta. Määräaikaistarkastusten tarkastuspöytäkirjat toimitetaan Tukesille.

Päätöksen ehdot

- Laitokselle tulee nimetä käytönvalvoja (ja tarvittaessa sijainen), joka on suorittanut Tukesin järjestämän nestekaasun käytönvalvojan pätevyyskokeen hyväksytysti. (L 390/2005 29 §, VNa 685/2015 12 §)
- Laitokselle laaditun riskianalyysin tulokset tulee huomioida suunnittelussa, käytössä ja ohjeistuksessa. (L 390/2005 10 §)
- Nestekaasusäiliö, laitteistot ja putkistot tulee tarvittaessa suojata törmäysestein. (VNa 858/2012 13 §)
- Nestekaasusäiliö on painelaitteita koskevien säädösten mukainen ja sille tehdään säädösten vaatimat tarkastukset. Nestekaasusäiliön painelaitetarkastuksen pöytäkirja esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 858/2012 32 §, L 1144/2016 55, 66 §)
- Nestekaasuputkistolle tehdään paine- ja tiiveyskoe. Koepöytäkirjat esitetään käyttöönottotarkastuksella. (VNa 858/2012 50 §)
- Kaasun käyttölaitteiden tulee olla niistä julkaistujen laitestandardien vaatimustason mukaisia (esim. SFS-EN 676, SFS-EN 746-2). (VNa 858/2012 8, 51 §)
- Nestekaasulaitteiston asennuksesta esitetään käyttöönottotarkastuksella Tukesin hyväksymän asennusliikkeen vakuutus. (VNa 558/2012 3 §)
- Nestekaasuvuodot eivät saa levitä viemäreihin tai muihin syvennyksiin. Tarvittaessa aukot tulee peittää tiiviisti. (L 390/2005 10 §, VNa 858/2012 28 §)
- Laitoksella tulee olla riittävästi nestekaasuvuodoista ilmoittavia tunnistimia ja muita menettelyitä vuotojen havaitsemiseen. Hälytykset tulee johtaa siten, että vaaratilanteen vaatimiin onnettomuuden ehkäisy-, rajoitus- ja torjuntatoimiin voidaan ryhtyä viivytystä ja vaara-alueella olevia ihmisiä varoittaa tilanteesta. Huomioitava mahdolliset vuototilanteet myös silloin, kun nestekaasulaitteistoa ei käytetä. (VNa 856/2012 71-72 §, VNa 858/2012 8)
- Räjähdyssuojausasiakirja päivitetään ajan tasalle. Huomioidaan nestekaasun lisäksi myös mahdolliset pölyt. (VNa 858/2012 15, 18 §)

11. Räjähdyksvaarallisissa tiloissa tehtävissä töissä käytetään työluopamenettelyä turvallisen työskentelyn varmistamiseksi. (VNa 858/2012 20 §)
12. Räjähdyksvaaralliseksi luokiteltuihin tiloihin asennettavat laitteet ovat tilaluokitusvaatimusten mukaisia. Laitteiden soveltuvuus tilaan tulee käydä ilmi räjähdysvaarallisuusasiakirjassa olevasta laiteluettelosta. (VNa 858/2012 19 §)
13. Sähköasennukset ovat tilaluokitusvaatimusten mukaisia ja sähkölaitteistolle tehdään laitteistoluokan edellyttämät tarkastukset. Räjähdyksvaarallisten tilojen sähköasennusten tekemisessä ja tarkastamisessa noudatetaan standardeja SFS-EN 60079-14 ja -17. (L 390/2005 42 §, VNa 856/2012 65 §, L 1135/2016 43-45 §)
14. Nestekaasusäiliö, putkistot ja käyttölaitteistot tulee maadoittaa ja yhdistää potentiaalintasaukseen. Maadoitusmittauspöytäkirja tulee esittää käyttöönottotarkastuksella. (VNa 858/2012 21 §)
15. Asiattomien pääsy laitoksen kemikaalien käyttö- ja varastointikohteisiin estetään joko rakenteellisin toimenpitein tai toiminnan luonteeseen nähden riittävän tehokkaalla muulla tavalla. (L 390/2005 16 §, VNa 858/2012 14 §)
16. Nestekaasulaitteiston alueella tulee olla riittävä valaistus ja talvikunnossapito (L 390/2005 10 §)
17. Nestekaasusäiliö, höyrystin, putkistot, turvallisen toiminnan kannalta olennaiset sulkuventtiilit ja räjähdysvaaralliset tilat tulee merkitä. Maanalaisen nestekaasuputkiston reitti tulee merkitä maastoon sopivalla tavalla. (L 390/2005 13 §, VNa 858/2012 15 §)
18. Laitokselle laaditaan ennakko- ja kunnossapitosuunnitelma, joka kattaa vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin tarkoitettujen laitteistojen, putkistojen ym. toimintakunnan sekä hälytysjärjestelmien ja turvalaitteiden toimivuuden säännöllisen varmistamisen. Tehdyistä tarkastuksista ja testauksista pidetään kirjaa. (L 390/2005 12 §, VNa 858/2012 17 §)
19. Sisäinen pelastussuunnitelma tulee päivittää kokonaisuudessaan koskemaan kyseistä kohdetta. Päivityksessä tulee huomioida myös päätöksen kohta "johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta". Päivitetty sisäinen pelastussuunnitelma on toimitettava pelastuslaitokselle. Jatkossa pelastussuunnitelma tulee tarkistaa vähintään kolmen vuoden välein. (VNa 685/2015 17-18 §)
20. Sisäisen pelastussuunnitelman toimivuutta tulee harjoitella säännöllisesti ja toiminnanharjoittajan on laadittava suunnitelma sisäistä pelastussuunnitelmaa koskevien harjoitusten järjestämiseksi. (VNa 685/2015 19 §)
21. Laitoksen vaarallisten kemikaalien käytölle ja varastoinnille laaditaan käyttö- ja huolto-ohjeet. Ohjeissa otetaan huomioon myös poikkeavat tilanteet. Työntekijöillä on käytössään asianmukaiset suojavarusteet. Toiminnanharjoittaja valvoo, että henkilökunta toimii ohjeiden mukaisesti. (L 390/2005 11 §, VNa 858/2012 16 §)
22. Laitoksella työskenteleville annetaan riittävästi koulutusta nestekaasun turvallisesta käsittelystä ja toiminnasta poikkeamatilanteissa. Laitoksen alueella työskenteleville (ml. autonkuljettajat) ja pelastuslaitokselle annetaan riittävät tiedot toiminnasta, siihen liittyvistä vaaratekijöistä ja niihin varautumisesta siinä laajuudessa kuin turvallinen toiminta sitä heidän tehtävissään edellyttää. (L 390/2005 11 §, VNa 858/2012 16 §)
23. Toiminnanharjoittajan on määritettävä ja tarvittaessa merkittävä sallitut nestekaasun kuljetusreitit. Palo- ja pelastushenkilökunnalla tulee olla pääsy käyttölaitoksen alueelle, onnettomuuksille alttiisiin kohteisiin sekä sammutusveden ottopaikoille vähintään kahdesta eri suunnasta. Tarvittaessa sijoitettava tuulipussi tuulen suunnan arvioimiseksi lähestyessä kohdetta. (L 390/2005 13-14 §, VNa 858/2012 13 §)

24. Toiminnanharjoittajan tulee laatia suunnitelma, jonka avulla varmistetaan, että laitoksen koekäyttö nestekaasulla voidaan suorittaa turvallisesti. Koekäytön edellytysten toteutuminen tulee dokumentoida. (VNa 858/2012 50 §, VNa 558/2012 3 §)

Päätöksen perustelut

Sijainti ja kaavoitus: Kohde sijaitsee alueella, jolla on voimassa strateginen yleiskaava. Yleiskaavassa alueen merkintä on: "Laajat maisemallisesti ja tuotannollisesti merkittävät maatalousvyöhykkeet". Alue on varattu ensisijaisesti maatalouden elinkeinoalueeksi ja maankäytön suunnittelussa tulee edistää maatalouden toimintamahdollisuuksia. Lisäksi alue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuuriympäristöön. Tukes on varmistanut lausuntopyynnöllään Hollolan kunnalta, mahdollistaako kaava suunnitellun toiminnan kohteessa. Rakennushankkeelle, jossa on kerrottu kemikaalien käytöstä ja varastoinnista on myönnetty rakennuslupa. Rakennuslupan yhteydessä on tehty harkinta laitoksen sopivuudesta kulttuurimaisemaan. Rakennukset ja rakenteet on sijoitettu muun tilan rakentamisen yhteyteen peltoalueen ulkopuolelle. Kunnan lausunto on toimitettu lupahakemuksen yhteyshenkilölle.

Tontti sijaitsee osittain vedenhankinnalle tärkeällä pohjavesialueella, mutta nestekaasulaitos on pohjavesialueen ulkopuolella. Strategisen yleiskaavan mukaan nestekaasulaitos on noin 100 metrin päässä vedenhankinnalle tärkeästä pohjavesialueesta. Nestekaasu haihtuu vuotaessaan, eikä siten pilaa pohjavesiä.

Riskit vaikutuksineen, varautuminen: Nestekaasuun liittyvät riskit on arvioitu tapahtumaskenaariotarkastelun avulla. Riskianalyysin perusteella mallinnettujen onnettomuuksien vaikutukset jäävät laitoksen tontin rajojen sisäpuolelle, eikä vaikutuksia ulkopuolelle ole.

Onnettomuuksien vaikutusalueita on mallinnettu tilanteessa, joka on arvioitu todennäköisimmäksi vuototilanteeksi. Todennäköisin vuoto laitoksella on arvioitu olevan tilanteessa, jossa höyrystimen tai paineenalentimen toimintahäiriön takia kaasunpaine höyrystinkeskuksen jälkeisessä putkistossa kohoaa niin, että putkiston varoventtiili höyrystinkeskuksella aukeaa.

Kaikki *lämpösäteilyn raja-arvot* rajoittuvat 10 m säteelle päästölähteestä. Lämpösäteilyn vaikutusalueella ei ole erityisen herkkiä kohteita. Lämpösäteilyn vaikutusalue ei ulotu laitoksen tontin rajan ulkopuolelle. Hakemuksessa on esitetty, että syttyneen vuodon jatkuessa pitkään, on mahdollista, että kuivurirakennus syttyisi tuleen. Syttynyt vuoto on mahdollista pysäyttää sulkemalla kaasuventtiili joko höyrystinkeskukselta tai säiliön hoitokaivolla. Vuoto on havaittavissa visuaalisesti päivittäisen käyttöjakson alkaessa ja käyttöjakson aikana kun laitteiston alueella liikutaan. Laitteistoa voidaan käyttää, vaikkei laitoksella ole henkilökuntaa. Tämän vuoksi kohteessa on oltava kaasuilmaisinjärjestelmä, jotta vuoto voidaan havaita ja pysäyttää riittävän nopeasti (Päätöksen ehto 9.)

Painevaikutuksesta ei arvioida olevan merkittävää vaaraa. Mallinnetun kaasuvuodon *terveysvaikutukset* jäävät tuotantolaitosalueen sisäpuolelle ja terveysvaikutus on kokonaisuudessaan vähäinen. Tuotantolaitoksen suunniteltu nestekaasun polttoainekäyttö ei aiheuta merkittävää *ympäristövaaraa*. Nestekaasu ei ole pohjavettä saastuttava polttoaine. Arvioitujen onnettomuuksien vaikutukset ovat paikallisia ja rajoittuvat tuotantolaitoskokonaisuuden tontin alueelle siten, että huomattavia vaikutuksia *liikenteeseen, vesi- jäte- ja energiahuoltoon* ei ole.

Viljankuivurin nestekaasulaitos on käytössä vain muutaman viikon syksyisin.

Nestekaasusäiliössä on kaasua jatkuvasti eli sitä ei tyhjennetä käyttöjaksojen välillä.

Jaksottaiseen käyttöön ei ole arvioitu liittyvän erityisiä riskejä. Hakemuksessa on ilmoitettu, että laitos saatetaan turvalliseen tilaan käyttöjakson jälkeen sulkemalla pääsulkuventtiili säiliöllä ja käyttämällä putkisto paineettomaksi. Vuotojenhallinta on huomioitu päätöksen ehdossa 9.

Nestekaasusäiliön sijoituspaikka täyttää asetuksessa asetetut minimietäisyysvaatimukset (VNa 858/2012 33 §). Lähin asuinrakennus on noin 300m etäisyydellä kohteesta. Nestekaasusäiliön täyttöpaikka sijoitetaan siten, että säiliöauto voidaan esteettä ajaa pois täyttöpaikalta. (VNa 858/2012 38 §) Hakemuksen mukaan nestekaasulaitoksen tekniset periaatteet noudattavat nestekaasuasetusta VNa 858/2012 ja nestekaasulaitoksia koskevaa standardia SFS 5987.

Nestekaasulaitteiston koekäytössä käytetään nestekaasua. Laitteistoa on koekäytettävä nestekaasulla ennen kuin hyväksytty liike voi antaa laitteistolle vaatimustenmukaisuustodistuksen. Koekäytön turvallisuus varmistetaan päätöksen ehdolla 24.

Pelastusviranomaisen lausunto ja kuuleminen: Pelastusviranomaisen antamat lausunnot on toimitettu lupahakemuksen yhteyshenkilölle ja huomioitu kohdassa "johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta". Lupahakemuksesta ei esitetty mielipiteitä kuulemisvaiheessa.

Yhteenveto: Tukes katsoo, että toiminnan täyttäessä tämän päätöksen ehdot ja muuten toimittaessa hakemuksessa esitetyllä tavalla, toiminta täyttää lainsäädännön asettamat velvoitteet Tukesin käytössä olevien tietojen perusteella (VNa 685/2015).

Johtopäätökset sisäisestä pelastussuunnitelmasta

Sisäinen pelastussuunnitelma ei ole kaikilta osilta laadittu ko. kohteeseen. Suunnitelmassa on huomioitava pelastusviranomaisen lausunnot (toimitettu hakemuksen yhteyshenkilölle).

Pelastusviranomainen on esittänyt hakemuksen ja sisäisen pelastussuunnitelman lausunnoissaan mm. seuraavia asioita:

- tarkennettava onnettomuustilanteiden toimintaohjeistusta kohteeseen sopivaksi
- huomioitava omatoimisen varautumisen merkitys ja tarkennettava ensitoimien resursseja ja vedenottoa paikkojen sijaintia sekä arvioitava savunpoistojärjestelmän tarpeellisuus
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos pyrkii mahdollisuuksien mukaan olemaan Tukesin valvomien laitosten kemikaaliharjoituksissa ja toivoo tutustumismahdollisuutta vuoroille.
- kohdekortin laatiminen: Viljankuivurin kohdekortissa on hyvä esittää lähestymispiirros kaavatieltä kohteeseen, säiliön ja höyrystimen sijainnit, sulkuventtiilit, sähkön pääsulun paikka, savunpoistomahdollisuus ja toimet siilojen mekaaniseen tyhjennykseen.

Muilta osin Tukes katsoo, että pelastussuunnitelma täyttää asetuksen 685/2015 17 §:n vaatimukset.

Sovelletut säädökset

Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin turvallisuusvaatimuksista (856/2012)

Valtioneuvoston asetus nestekaasulaitosten turvallisuusvaatimuksista (858/2012)

Valtioneuvoston asetus maakaasu-, nestekaasu- ja öljylämmityslaitteistojen asennus- ja huoltotoimintaa sekä maanalaisten öljysäiliöiden tarkastusta harjoittavien hyväksymisestä (558/2012)

Painelaitelaki (L 1144/2016)

Sähköturvallisuuslaki (L 1135/2016)

Lisätietoja päätöksestä

tanja.heinimaa@tukes.fi

Lupahakemuksen käsittely

- Hakemuksen vastaanottaminen, 01.02.2021
- Täydennyksen pyytäminen, 17.02.2021
- Täydennyksen vastaanottaminen, 04.03.2021
- Täydennyksen pyytäminen, 11.03.2021
- Täydennyksen vastaanottaminen, 11.03.2021
- Lausunnon pyytäminen, 11.03.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 11.03.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 12.03.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 12.03.2021
- Kuuleminen, 15.03.2021
- Lausunnon vastaanottaminen, 17.03.2021, Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- Lisätietojen pyytäminen, 22.03.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 23.03.2021
- Lausunnon vastaanottaminen, 14.04.2021, Hollolan kunta
- Täydennyksen pyytäminen, 06.05.2021
- Lisätietojen pyytäminen, 06.05.2021
- Täydennyksen vastaanottaminen, 06.05.2021
- Lisätietojen pyytäminen, 06.05.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 06.05.2021
- Lisätietojen pyytäminen, 06.05.2021
- Lisätietojen vastaanottaminen, 07.05.2021

Käsittelymaksu

Päätösmaksu 2 288 €. Päätösmaksuun lisätään mahdolliset kuulemis-, ilmoitus- ja käsittelykulut. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle. (Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista 1391/2018)

Muutoksenhaku

Turvallisuus- ja
kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66
(Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta oheisen valitusosoituksen mukaisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. (L 390/2005 126 §)

Voimassaolo

Toistaiseksi

Esittelijä: Tanja Heinimaa, Ylitarkastaja
Ratkaisija: Sara Lax, Ylitarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

Päätöksestä tiedottaminen

Hämeen ELY
Etelä-Suomen AVI/ työsuojelu
Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Hollolan kunta/ Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

VALITUSOSOITUS

1. MITEN VALITUS TEHDÄÄN

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituksessa pitää olla seuraavat asiat ja asiakirjat:

- hallinto-oikeus, jolle valitus osoitetaan (toimivaltainen hallinto-oikeus ilmoitettu jäljempänä)
- päätös, johon haetaan muutosta, liitteineen; alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- muutokset, joita valittaja päätökseen vaatii, ja niiden perustelut
- valittajan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero
- tiedoksisaantitodistus tai muu tieto valitusajan alkamisesta
- valitusosoitus

Valituksen voi laatia valittajan puolesta myös laillinen edustaja tai asiamies. Tällöin on ilmoitettava lisäksi laatijan nimi, asuinkunta, postiosoite ja puhelinnumero. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

2. MINKÄ AJAN KULUESSA VALITUS TEHDÄÄN

Valitusaika on 30 päivää. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- Jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee todistuksesta. Saantitodistus liitetään valitusasiakirjoihin.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemän (7) päivän kuluessa postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- Jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla esim. saantitodistusta vastaan jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä saantitodistuksen osoittamasta päivästä.

3. MITEN VALITUS TOIMITETAAN PERILLE

Valituksen voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta lukuun ottamatta valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava hallinto-oikeudelle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia.

4. OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 €. Oikeudenkäyntimaksua ei peritä, jos hallinto-oikeus muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä valittajan eduksi. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty muistakin tapauksista, joissa maksua ei peritä.

5. MINNE VALITETAAN

Hämeenlinnan hallinto-oikeus, Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna